

ת"פ 36787/08/17 - מדינת ישראל נגד ראיד קוואסמי

בית משפט השלום בירושלים

12 מאי 2019

ת"פ 36787-08-17 מדינת ישראל נ'

קוואסמי(אחר/נוסף)

ת"פ 53260-10-17 מדינת ישראל נ' קוואסמי

לפני כב' השופט יצחק שמעוני

בעניין:

מדינת ישראל

על ידי ענף תביעות ירושלים

משטרת ישראל

המאשימה

נגד

ראיד קוואסמי

הנאשם

על ידי ב"כ עוה"ד סאלח מוחסיין

גזר דין

כתבי האישום והסדר הטיעון

1. הנאשם, תושב ירושלים יליד שנת 1980, הורשע על פי הודאתו, במסגרת הסדר טיעון, בשתי עבירות של גניבת רכב, לפי סעיף 413 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן: "חוק העונשין").

על פי הסדר הטיעון שהוצג בדיון מיום 4.7.18, הודה הנאשם במיוחס לו בכתב האישום המתוקן והורשע (ת"פ 36787-08-17). עמדת המאשימה היא למאסר בפועל ממושך ומשמעותי. הסנגור ביקש לשלוח את הנאשם לשירות המבחן להכנת תסקיר שלאחריו יטען באופן חופשי. המאשימה התנגדה לשליחתו של הנאשם לממונה על עבודות השירות, שכן מדובר בעבירה חמורה של גניבת רכב בצוותא כשמתחם הענישה הוא מאסר בפועל.

בדיון מיום 21.11.18, לבקשת הנאשם, צורף תיק נוסף (ת"פ 53260-10-17) בו הודה והורשע בעבירה של גניבת רכב נוסף.

ואלה העובדות העולות משני כתבי האישום בהם הורשע הנאשם:

מת"פ 36787-08-17 (התיק העיקרי) עולה, כי בליל 03.08.17 בשעה 22:35 או בסמוך לכך, ברחוב תפוצות ישראל בגבעתיים, גנב הנאשם בצוותא חדא עם אחרים, משאית מסוג "דאף", לבנה, ל.ז. 1034939, השייכת למר יורם שייך. באותן נסיבות, זמן קצר לפני המועד המתואר, הגיע הנאשם יחד עם אחרים למקום, כאשר הם מחזיקים במפתחות המשאית. בשלב זה העבירו הנאשם והאחרים את מפתחות הרכב לאחר בשם שאהר רבאיעה, תוך שהאחרים טוענים לפניו (לפני ראביעה) כי מדובר במשאית שלהם, והאחרים הורו לו (לראביעה) להסיע את המשאית לכיוון העיר ירושלים. בעקבות התרעת "איתוראן" אותרה המשאית בנסיעה והוקם מחסום משטירתי אשר עצר את המשאית עם הנהג בתוכה בסמוך למחלף שורש על כביש ירושלים- תל אביב.

מת"פ 53260-10-17 (התיק שצורף) עולה, כי ביום 28.01.2016, בסמוך לשעה 18:00, בחניון המצוי בקרבת מחסום

מחנה הפליטים שועפט בירושלים, גנב הנאשם משאית מסוג "היינו" ל.ז. 1391952 (להלן: "המשאית"), השייכת למר יהודה גלילה, ובאותה עת הייתה נתונה לחזקתו של עובד חברתו מר לואי זייתון (להלן: "לואי"). באותן נסיבות, במועד האמור, החנה לואי את המשאית בחניון. מעט מוקדם לכך, קיבל הנאשם מאחר, שזהותו אינה ידועה למאשימה, מפתח משוכפל, שלט אזעקה וקוד גישה למשאית, באמצעותם נכנס הנאשם למשאית, התניע אותה והחל בנסיעה מהחניון לעבר העיר חברון שבשטחי הרשות הפלסטינית. לאחר שנמסר לחברת איתוראן כי המשאית נגנבה ממקומה, אותרה המשאית בשטחי הרשות הפלסטינית, וכוח צבאי נפרש בשטח לשם תפיסתה. בסמוך לשעה 20:30, בכניסה לכפר סעיר, נתפס ונעצר הנאשם כשהוא נוהג במשאית.

תסקיר שירות המבחן

2. בעניינו של הנאשם הוכנו שני תסקירים.

התסקיר הראשון מיום 15.10.2018 מתייחס לת"פ 36787-08-17 וממנו עולה, כי הנאשם בן 38, מזה כשנתיים עובד במוסך בפתח תקוה. בשנת 2007 התחתן עם אשתו הראשונה אשר ממנה התגרש לפני כשנה. מנישואים אלה נולדו לזוג ארבעה ילדים אשר הנאשם קיבל עליהם אפוסטרופסות והם גדלים תחת חסותו. בחודש אוגוסט האחרון נישא בשנית לאשה אחרת.

היסטוריה עבריינית ועבירה נוכחית - מעיון ברישומי הפלילי עולה כי הנאשם נשפט בעבר בגין ביצוע עבירות של קבלת דבר במרמה והונאה בכרטיס חיוב ונדון לצו מבחן לשנה ושירות לתועלת הציבור. באשר לעבירה הנוכחית ציין שירות המבחן כי הנאשם אינו לוקח אחריות על ביצוע העבירה ולדבריו, לא היה שותף באופן אקטיבי באירוע ובתכנון העבירה. לטענתו, לשם הכנסה נוספת עסק בביצוע הסעות ברכבו הפרטי, ובמסגרת עיסוקו זה התבקש להסיע, תמורת תשלום, את הנהג שלאחר מכן נתפס במשאית.

הערכת הסיכון לעבריינות והסיכוי לשיקום - שירות המבחן ציין, כי התרשם שהנאשם מתמודד עם קשיים כלכליים, וכן קשיים רגשיים בגין גירושיו והצורך לטפל בארבעת ילדיו. בנוסף, התייחס שירות המבחן לקיומו של התיק הנוסף (53260-10-17 אשר צורף בהמשך) בגין גניבת משאית אחרת, וציין כי נראה שהנאשם מתקשה להתייחס באופן מלא לקשייו ושולל בעייתיות בהתנהלותו, אינו לוקח אחריות על העבירה ומתקשה להסביר את מניעיו. כל אלה מהווים להערכת שירות המבחן, גורמי סיכון להישנות מעורבות עבריינית.

עם זאת, ציין שירות המבחן כי התרשם שהנאשם הצליח לגייס לאורך השנים כוחות לתפקוד תעסוקתי ומביע מחויבות ואחריות כלכלית כלפי משפחתו. אלה מהווים להערכת שירות המבחן, גורמי סיכוי לשיקום ולהימנעות מהתנהגות עבריינית. לאור חומרת העבירה ואי לקיחת אחריות על ביצועה, המליץ שירות המבחן להטיל על הנאשם עונש של עבודות שירות כענישה מוחשית ומציבת גבולות אשר תאפשר המשך תפקודו כהורה. כמו כן, המליץ שירות המבחן להטיל על הנאשם ענישה מותנית כגורם מרתיע לעתיד.

התסקיר השני מיום 03.02.2019 מתייחס בעיקר לתיק שצורף ומעלה, כי הנאשם לקח אחריות על ביצוע העבירה, תיאר שהעבירה בוצעה על רקע מצוקה כלכלית ורגשית בה היה נתון, בין היתר, על רקע מחלתה של גרושתו והליך הגירושין שעבר. הנאשם ציין, כי כיום הוא מבין שנסיבות אלה אינן מהוות הצדק לביצוע עבירות. צוין כי הנאשם שלל צורך בעזרה כלשהי, על אף מצבו המשפחתי המורכב, ולכן נמנע שירות המבחן מהמלצה על צו מבחן.

בסיכום המלצתו בתסקיר השני, המליץ שירות המבחן כי לאור לקיחת האחריות בתיק המצורף, יוטל על הנאשם עונש של עבודות שירות אשר מחד, יהווה ענישה מוחשית ומציבת גבול ומאידך, יאפשר לו להמשיך את תפקודו כהורה. כמו כן, המליץ שירות המבחן להטיל על הנאשם ענישה מותנית.

חוות דעת הממונה

3. מחוות דעת הממונה על עבודות השירות, מיום 12.09.2018, עולה כי הנאשם מתאים לביצוע עבודות שירות מכל סוג וללא מגבלה.

הטיעונים לעונש

4. **ב"כ המאשימה** טענה, כי נראה שהנאשם בחר לו את חיי הפשע כדרך חיים והוא עוסק בגניבת משאיות ומכירתן בשטחי הרשות הפלסטינית. הנאשם העדיף כסף קל ומהיר על פני עבודה מאומצת, גם אם המשמעות היא פגיעה קשה וכואבת ברכושם ובביטחונם של אחרים. היא טענה, כי הנאשם הודה בשני מעשים שונים של גניבת רכב, משלב ההכנה ועד שלב הביצוע, כאשר הגיע עם קוד הרכב ומפתח משוכפל ושתי העבירות בוצעו באותה שיטת פעולה והכנה מראש. לדבריה, שירות המבחן ציין, כי הנאשם לא הביע חרטה על המעשים, לא קיבל עליהם אחריות ולא ראה פסול במעשיו. לכן, לאור דברי שירות המבחן, ברור שהודאתו של הנאשם אינה מתוך רצון לחסוך בזמן שיפוטי של התביעה ושל בית המשפט, אלא משיקולי תועלת בלבד.

לענין מתחם העונש, טענה ב"כ המאשימה כי המתחם נע בין 20 ל-30 חודשי מאסר לכל אחת מהעבירות, וביקשה לאור התחכום והתכנון שקדם לביצוע העבירה, העובדה שהמניע לביצוע העבירה הוא בצע כסף ומדובר במשאיות אשר שווין רב ומשמשות כלי עבודה ומקור פרנסה לבעליהן, להטיל על הנאשם בגין שתי העבירות עונש של 40 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי, פיצוי המתלוננים ופסילת רישיון על פי סעיף 413ב לחוק העונשין.

ב"כ הנאשם ציין, כי בכתב האישום המצורף נתפס הרכב הגנוב כאשר הנאשם נוהג בו, ובתיק העיקרי נתפס הרכב הגנוב כאשר הנאשם אינו נוהג בו. הנאשם הודה במיוחס לו ובכך חסך זמן יקר. בנוסף, טען ב"כ הנאשם כי כתבי האישום אינם מראים על תכנון שנמשך הרבה זמן ואשר אפשר לנאשם זמן לזנוח את העבירה. לטענתו, כתבי האישום אינם מצביעים על תחכום ברמה עבריינית חמורה, בשניהם מדובר על כלי רכב אחד בלבד ולנאשם לא הייתה היכרות עם המתלוננים. כלי הרכב שנתפסו לא נמלטו מהמשטרה ולא יצרו סיכון תעבורתי. כל הנסיבות מראות כי הנאשם נעדר תחכום ברמה שתמנע את תפיסת כלי הרכב. לכלי הרכב לא נגרם נזק, הם נתפסו תוך זמן קצר והושבו לבעליהם ולא נגרם כל נזק גוף לאדם כתוצאה מביצוע העבירות. עוד טען ב"כ הנאשם, כי מאז שנתפס ועד ליום הדין (10.04.2019) חלפו יותר מתשעה עשר חודשים בהם הנאשם מצוי תחת תנאים מגבילים ופיקוח, הנאשם עמד בנטל שהטיל עליו בית המשפט ולא הפר את התנאים המגבילים.

לנאשם אין עבר פלילי למעט עבירה אחת שאינה מן העניין. בזמן ביצוע העבירות הנאשם היה אב לארבעה ועבר הליך גירושין קשה. כיום נישא בשנית, הוא אב לחמישה ילדים ומתמיד בעבודה שאליה יוצא תחת פיקוח. לטענתו, בשני התסקירים התרשם שירות המבחן כי הנאשם הצליח לאורך השנים לגייס כוחות לתפקוד תעסוקתי ומשפחתי, לוקח אחריות על גידול ילדיו והביע רצון לאפשר להם חיים טובים. הנאשם לקח אחריות מלאה על ביצוע העבירה כאשר תיאר כי ברקע לביצועה עמדה מצוקה כלכלית ורגשית בה היה נתון עקב הליך הגירושין הקשה אותו חווה, ועקב היותו אב חד הורי. עוד ציין, כי לנאשם חובות בהוצאה לפועל על סך 48,000 ₪. לדבריו, הנאשם מבין כיום שהנסיבות הקשות לא מהוות הצדק לביצוע העבירות. חוות דעת הממונה היא כי הנאשם ראוי לבצע עבודות שירות והנאשם מסכים לבצע עבודות. שירות המבחן חזר לא אחת על ההמלצה להטיל על הנאשם עבודות שירות אשר תהווה ענישה מוחשית ואשר תאפשר לנאשם להמשיך לגדל את ילדיו, זאת לצד ענישה מותנית. לעניין מתחם העונש טען ב"כ הנאשם, כי הוא סבור שהמתחם מתחיל במאסר שירוצה בעבודות שירות ועד 12 חודשים.

הנאשם, בדבריו האחרונים לבית המשפט אמר, כי הוא מתחרט ומצטער על מה שקרה. הוא ציין ששילם מחיר יקר, הפסיד את הבית, התגרש ומגדל את ילדיו בעצמו ולא יחזור על הדברים. לבסוף, הביע הנאשם תקווה שלא ייכנס לכלא על מנת

שיוכל להמשיך לטפל בילדים כראוי.

מתחם העונש ההולם

5. בהתאם לסעיף 40ג(א) לחוק העונשין, יש לקבוע מתחמי העונש ההולם לעבירות בהתאם לעקרון ההלימה, תוך התחשבות בערך החברתי שנפגע, במידת הפגיעה בו, בנסיבות הקשורות בביצוע העבירות ובמדיניות הענישה הנהוגה. הערכים החברתיים שנפגעו במקרה של עבירת גניבת רכב הם שמירת רכשו וקניינו של הפרט, והגנה על שלום הציבור ועל ביטחון משתמשי הדרך. לא אחת עבירות של גניבת רכב גוררות עבירות תנועה קשות, מרדפים ונפגעים בנפש, ולכן קבע המחוקק עונשים חמורים לצידן של עבירות אלה.

במקרה דנן, מדובר בשני מקרים שונים אשר ביניהם פער זמנים של כשנה וחצי, לא מתקיים קשר הדוק בין המקרים, ולפיכך יש לקבוע את מתחם העונש ההולם לכל אחד מהמקרים בנפרד.

אשר לנסיבות ביצוע העבירה כפי שעולה מכתבי האישום, מדובר בשני מקרים חמורים של גניבת משאיות אשר נעשו בצוותא חדא עם אחרים, תוך תכנון מוקדם, והכנת אמצעים לשם ביצוע העבירה. העבירות בוצעו בתחום רב תוך הכנת מפתחות וקודים של המשאיות על מנת להקל על ביצוען. הנאשם פעל יחד עם אחרים אשר פעלו כארגון, ולמעשה ניהלו עסק לגניבת משאיות והברחתן לשטחי הרשות הפלסטינית, וזאת אך לטובת בצע כסף. בנסיבות אלה, הפגיעה בערכים המוגנים היא ברמה בינונית-גבוהה.

הפסיקה עמדה רבות על הצורך בנקיטת ענישה מרתיעה כנגד מי שהורשע בגניבת רכב, משהפכה העבירה של גניבת רכב לאחת מ"מכות מדינה", עמן נאלצת החברה להתמודד.

וכך נאמר ברע"פ 7890/10 **מליטאת נ' מדינת ישראל**:

"אין צורך להכביר מלים על מפח הנפש של אדם היוצא מביתו ומגלה כי רכבו, רכוש יקר ובעל חשיבות רבה מכל בחינה, אינו עוד. לכך מצטרף הנזק הכלכלי במעגל רחב יותר, במונחי המשק. הרוצה ליהנות בזדון מעמל הזולת ולשלוח יד ברכוש שלא הוא צבר, ראוי לענישה מחמירה, לא כל שכן מי שקופת שרצים גדולה מאחוריו, לרבות בתחום זה עצמו."

מהפסיקה אליה הפנו הצדדים עולה, כי עבירה של גניבת רכב הינה עבירה חמורה, הפוגעת בערכים הבסיסיים ביותר של חברה מתוקנת, ואשר בתי המשפט משיתים בגינה עונשים חמורים הכוללים חודשי מאסר רבים לריצוי בפועל. עוד עולה מהפסיקה שהוגשה, כי חומרת העונש תיקבע לפי נסיבות העניין ובין היתר: עברו פלילי של הנאשם; שווי כלי הרכב שנגנבו; שיטתיות הביצוע והאם קדם לביצוע העבירה תכנון; חרטה שהביע הנאשם ושיקומו; והאם תוך ביצוע העבירה בוצעו עבירות נוספות, ובפרט עבירות תנועה מסכנות חיים.

בהתחשב בעקרון ההלימה כמהווה עקרון מנחה בענישה, בהתחשב בערכים המוגנים שנפגעו ובמידת הפגיעה בהם, ובהתחשב בנסיבות העניין ובענישה הנהוגת, אני סבור כי מתחם העונש ההולם לכל אחת מן העבירות במקרה שלפנינו, עומד על מאסר בפועל שינוע בין 12 ל-28 חודשים, נוסף לעונש מותנה ועונש בעל רכיב כלכלי.

העונש המתאים

6. בהתאם לסעיף 40יא' לחוק העונשין, בעת גזירת העונש המתאים לנאשם, יש להתחשב גם בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, עליהן ניתן ללמוד מטיעוני הצדדים ומתסקירי שירות המבחן שהוגשו.

לחומרה, לחובת הנאשם הרשעה פלילית משנת 2005, בעבירה של קבלת דבר במרמה והונאה בכרטיס חיוב.

הנאשם ביצע שתי עבירות של גניבת רכב בהפרש של כשנה וחצי. בתסקיר הראשון של שירות המבחן צוין, כי הנאשם לא הביע חרטה, לא לקח אחריות על העבירה, לא ראה בעייתיות בהתנהלותו ולא הסביר את מניעיו. רק בתסקיר השני שניתן בסמוך למועד מתן גזר הדין, לקח הנאשם אחריות למעשה המתואר בתיק המצורף ונמנע מלהתייחס למעשה המתואר בתיק בעיקרי. עוד עלה מהתסקיר כי הוא הצהיר שאינו זקוק לעזרה או טיפול, ולפיכך נמנע שירות המבחן מלהמליץ על צו מבחן.

לקולה שקלתי את הודאת הנאשם בעבירות המיוחסות לו, באופן המלמד על נטילת אחריות ושיתוף פעולה עם רשויות אכיפת החוק.

בנוסף, מאז ביצוע העבירה האחרונה, הנאשם לא הסתבך שוב בפלילים ושירות המבחן ציין, כי הנאשם הצליח לגייס לאורך השנים כוחות לתפקוד תעסוקתי. בתסקיר המשלים צוין כי הנאשם לקח אחריות על ביצוע העבירה שתוארה בתיק המצורף, ובדבריו האחרונים לבית המשפט הביע הנאשם צער וחרטה על מעשיו.

שיקול מרכזי לקולה הוא העובדה, כי הנאשם מגדל כיום חמישה ילדים, ארבעה ילדים מנישואיו הראשונים, וילד נוסף מנישואיו הנוכחיים. מסיבה זו המליץ שירות המבחן לגזור על הנאשם עונש של מאסר אשר ירוצה בעבודות שירות.

אלא שהגם ששירות המבחן מדווח על רמת מסוכנות נמוכה של הנאשם, המלצתו העונשית אינה מתיישבת עם חומרת העבירות ועם מתחמי הענישה הנהוגים בפסיקה בהתייחס לסוג העבירה ובנסיבותיה וכן בהתחשב בנסיבות הנאשם, והיא רחוקה מהם מרחק רב ובלתי סביר מהענישה המתאימה. לכן אין בידי לקבל את המלצת שירות המבחן לעניין העונש.

בהתחשב בחומרת העבירות, בנסיבות העניין ובנסיבותיו של הנאשם, לא ניתן להסתפק במקרה זה בעונש שלא יכלול ענישה משמעותית בפועל, כזו המיישבת עם מתחמי הענישה הנהוגים, ולו, לכל הפחות, עם הרף התחתון של המתחמים.

לא אחת פסק בית המשפט העליון כי המלצת שירות המבחן לעניין העונש היא בגדר שיקול אחד מבין מכלול השיקולים שיתחשב בהם בית המשפט בבואו לקבוע את העונש אותו ירצה הנאשם, והיא אינה המלצה מחייבת (ראו לעניין זה ראו את פסק הדין ברע"פ 5986/17 **איתמר הפטר נ' מדינת ישראל** (מיום 27.07.2017)).

בשולי הדברים אעיר, כי החרטה שהביע הנאשם בדבריו האחרונים לבית המשפט, וזאת לאחר שלכל אורך הדרך נמנע מלהביע צער וחרטה או לקחת אחריות מלאה על מעשיו, אינה נחזית כחרטה שיש בה ממש, אלא ככזו שהיא בעיקרה מן השפה ולחוץ, זאת גם בהתחשב בעובדה כי הנאשם לא השתלב בהליך טיפולי/שיקומי במסגרת שירות המבחן או בכל מסגרת טיפולית אחרת.

סוף דבר

7. לאחר ששקלתי את כל השיקולים כאמור לעיל, הבאתי בחשבון את המלצת שירות המבחן, ובפרט שקלתי לקולה את העובדה שהנאשם מגדל לבדו ארבעה מתוך חמשת ילדיו, ולנוכח כל האמור לעיל, מצאתי לנכון למקם את הנאשם ברף הבינוני-נמוך של מתחמי הענישה.

לפיכך, אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

א. עשרים ושתיים (22) חודשי מאסר בפועל, בניכוי ימי מעצרו. הנאשם יתייצב ביום 1.7.19 בשעה 8:30 בבית המעצר "ניצן" ברמלה.

ב. מאסר על תנאי לתקופה של 9 חודשים. הנאשם לא ירצה עונש זה אלא אם יעבור תוך שנתיים מיום שחרורו על אחת העבירות בהן הורשע.

ג. קנס כספי בסך 5,000 ₪ או מאסר על 50 יום תחתיו. הקנס יופקד בקופת בית המשפט ב-10

תשלומים שווים, החל מ- 1.6.19 ובכל ראשון לחודש שאחריו.

העתק יישלח לשירות המבחן ולממונה על עבודות השירות.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי תוך 45 יום.

ניתנה והודעה היום ז' אייר תשע"ט, 12/05/2019 במעמד הנוכחים.

יצחק שמעוני, שופט